

CODUL DE ETICA UNIVERSITARA

Capitolul I PREAMBUL

(1) Codul de etica universitara este elaborat in temeiul art.141 alin. (s) din Legea invatamantului nr.84/1995, republicata cu modificarile si completarile ulterioare, in baza Hotararii Guvernului nr.223/2005 privind organizarea si functionarea Ministerului Educatiei si Cercetarii, precum si in baza Ordinului nr.4492/2005 al Ministerului Educației si Cercetarii privind promovarea eticii profesionale in universitati.

(2) Codul de etica universitara respecta Constitutia tarii, Statutul cadrului didactic, Regulamentele de ordine interna si intregeste Carta universitara.

(3) Codul de etica universitara exprima idealurile, principiile si regulile de etica profesionala pe care membrii comunitatii universitare din U.M.K. consimt sa le respecte si sa le urmeze in activitatea lor profesionala, stabileste standardele de etica si sanctiunile morale la care se expun cei care le incalca.

(4) Codul de etica universitara functioneaza ca un contract moral intre persoanele implicate in activitatea U.M.K. – corp profesoral, studenti, personal administrativ -, contribuind la cresterea prestigiului si a capitalului moral al institutiei si la formarea unui climat universitar bazat pe cooperare profesionala si sociala si pe competitie dupa reguli corecte.

Codul de etica universitara a fost elaborat in scopul :

-De a identifica valorile fundamentale si de a formula principiile curente si normele morale care stau la baza misiunii invatamantului universitar si pe care membrii UMK consimt sa le respecte;

-De a stabili un pachet de standarde de conduita profesionala;

-De a aduce mai multa claritate in responsabilitatile si actiunile persoanelor implicate in cererea si oferta de servicii educationale.

(2) Prin prezentul Cod de etica se identifica valorile si responsabilitatile tuturor celor implicati in viata acestei institutii, cu intentia expresa de a nu moraliza, ci de a responsabiliza.

(3) Prin aderarea la acest cod, comunitatea din UMK - corp profesoral, studenti, personal administrativ – participa la aplicarea lui si va lua masuri eficiente pentru a descuraja, a preveni, a semnala si a corecta eventuale comportamente lipsite de etica.

Capitolul II PRINCIPII GENERALE

Valorile si principiile pe care le promovam in mod deosebit si a caror realizare efectiva incercam sa o asiguram sunt: integritatea morala, libertatea academica, autonomia personala, dreptatea si echitatea, meritul, profesionalismul, onestitatea si corectitudinea intelectuala, transparenta, respectul si toleranta, responsabilitatea, bunavointa si grija.

Comunitatea UMK trebuie sa constituie un model de consecventa, coerenta si demnitate morala. Imaginea publica a institutiei depinde de verticalitatea morala a tuturor membrilor ei si de gestionarea institutionala a acestui capital moral.

UMK este un spatiu liber de ingerinte, presiuni si constrangeri politice, religioase si de putere economica, exceptand constrangerile de natura stiintifica, legala si etica. Membrii UMK sunt protejati fata de cenzura, manipulari, persecutii, in conditiile respectarii standardelor stiintifice si a responsabilitatilor profesionale.

Orice membru al comunitatii universitare trebuie sa evite lezarea libertatii celorlalti, pe baza respectului pentru diferente. Sunt incurajate abordarea critica, parteneriatul intelectual si cooperarea, indiferent de opiniile politice sau de credintele religioase.

Credintele religioase, atasamentele politice, alte categorii de credinte sunt, in spatiul universitar laic, o problema privata a membrilor comunitatii academice. Ele nu pot sa fie impuse altora, prin abuz de putere si autoritate.

Nimeni nu are dreptul sa manipuleze, indoctrineze si sa educe dogmatic in interiorul spatiului universitar (laic) si, prin aceasta, sa incalce dreptul studentilor, cadrelor didactice sau cercetatorilor la obiectivitate in cunoastere si la formare stiintific adecvata domeniului de studii.

Libertatea personala se reflecta si in protejarea dreptului la privatitate si confidentialitate.

Personalul didactic si administrativ are obligatia sa respecte confidentialitatea in problemele care tin de viata privata a studentilor, sa nu dea informatii decat cu autorizatia decanatului sau rectoratului si numai cand exista motive indreptatite. Aceasta regula este valabila de asemenea in privinta cererilor personale referitoare la pastrarea confidentialitatii in privinta statusului marital, orientarii sexuale sau disabilitatilor ascunse, domiciliului, apartenentei politice, religioase etc. Membrii personalului care au acces la documente si informatii trebuie sa aiba grija sa mentina caracterul confidential si privat al unor astfel de informatii si sa protejeze persoanele care nu doresc ca aceste informatii sa devina publice. Membrii UMK trebuie sa mentina caracterul privat al solicitarilor de confidentialitate. Dosarele personale sunt confidentiale.

Încălcarea confidențialității se sancționează.

Exercitarea autonomiei personale in spatiul universitar inseamna posibilitatea de a alege individual, in cunostinta de cauza, programele de studiu si cercetare, traseele de cariera academica, oportunitatile, nivelul de excelenta la care doreste sa acceada cineva.

UMK promoveaza un mediu propice exercitarii autonomiei personale. In acest scop asiguram exercitarea consimtamantului informat in privinta programelor, concursurilor si oportunitatilor de studiu si cercetare si oferim oportunitati pentru ca fiecare membru al UMK sa poata lua si aplica decizii in privinta propriei cariere academice si profesionale.

In vederea exercitarii autonomiei personale, toate informatiile cu caracter public, de importanta pentru membrii comunitatii academice, si pentru publicul larg, trebuie puse, in mod egal si in timp util, la dispozitia celor interesati:

-Informatii cu privire la standardele academice, programele de studiu si cercetare; Informatii cu privire la evaluarea, accesul si promovarea (prin admitere, angajare, contractare), membrilor corpului profesoral;

-Informatii (elementele relevante din CV-ul profesional) cu privire al membrii corpului profesoral, membrii conducerii universitatii;

-Informatii cu privire la structura universitatii, cercetarea universitara, baza materiala, serviciile sociale, etc..

Incalcarea autonomiei personale conduce la sanctiuni pentru cei responsabili de asigurarea acesteia.

Membrii UMK vor fi tratati drept, corect si echitabil. Nu este permisa discriminarea sau exploatarea, indiferent ca acestea sunt directe sau indirecte.

UMK adopta masuri ferme pentru nediscriminare si egalitate de sanse in acces la studii, angajare si la programe, pentru eliminarea conflictelor de interese, pentru prevenirea si combaterea oricarei forme de coruptie, favoritism si nepotism.

Realizarea valorilor morale de dreptate si echitate in mediul universitar presupune respectarea urmatoarelor principii:

Discriminarea in mediul academic reprezinta tratamentul inegal al unei persoane, tratament care urmareste sau conduce la incalcarea ori limitarea drepturilor persoanei respective pe baza genului, rasei, varstei, disabilitatii, orientarii sexuale, a nationalitatii, etniei, religiei, categoriei sociale, starii materiale sau mediului de provenienta.

Discriminarea poate avea forme indirecte atunci cand reguli si practici neutre in raport cu

criteriile mentionate de acest cod defavorizeaza de fapt anumite persoane in functie de unul sau mai multe dintre aceste criterii. In acest context, nici o femeie nu poate sa fie defavorizata fiindca este insarcinata, are copii in ingrijire sau este mama singura.

Discriminarea directa se sanctioneaza potrivit legii. Discriminarile indirecte sunt sanctionate institutional, in functie de gravitate.

Personalul didactic (inclusiv membrii conducerii UMK si a tuturor structurilor sale) si nedidactic trebuie sa ia masurile necesare in scopul de a evita sau solutiona adecvat situatiile in care pot sa apara conflicte de interese care ar putea compromite, direct sau indirect, indeplinirea indatoririlor lor. Conflictele de interese decurg din intersectarea mai multor tipuri de relatii sau pozitii, de natura sa afecteze judecatile si evaluarile corecte si actiunile membrilor comunitatii. Ele pot duce la practici precum favoritismul si nepotismul, la aplicarea unor standarde duble in apreciere sau evaluare, ori la acte de persecutie sau razbunare, pe care UMK trebuie sa le respinga.

Coruptia este una dintre maladiile sociale grave. In mediul universitar coruptia genereaza tratament inechitabil, nedreptati si favoritisme, submineaza aplicarea principiului meritului si creeaza suspiciune si neincredere in valoarea diplomelor si competenta profesionalii a absolventilor. Coruptia slabeste sentimentul dreptatii si apartenentei.

UMK accepta recomandarile asumate de catre profesionisti competenti si corecti in privinta meritelor unei persoane, dar respinge orice recomandari informale sau presiuni legate de admiterea si evaluarea unei persoane aflate sub standardele solicitate si care nu poate intra onest in competitie.

Printre cele mai grave forme de coruptie in mediul universitar se numara:

- traficarea examenelor de admitere si absolvire (vanzarea, cumpararea sau substituirea de lucrari contra bani, servicii sau contraservicii);
- solicitarea de catre membrii personalului universitar de bani sau cadouri precum si tentative de mituire sau mituirea acestora, precum si cointeresarea in alte forme;
- solicitarea unor servicii personale, de orice tip, de la persoane care sunt sau care urmeaza sa fie in proces de evaluare, angajare, sau promovare, precum si oferirea unor astfel de servicii in schimbul indulgentei.

Constituite abateri sanctionabile de la etica universitara faptul de a oferi bani, cadouri sau servicii personale membrilor personalului universitar, atunci cand acceptarea acestor

cadouri/servicii are drept scop in mod explicit sau implicit furnizarea serviciilor deja prevazute in fisa postului unui angajat sau influentarea procesului de evaluare, angajare sau promovare.

Este interzis favoritismul, indiferent de criterii (prietenie, rudenie, afaceri, afiliere de orice tip etc.) in procesul de evaluare, angajare sau promovare, salarizare sau la impartirea sarcinilor didactice sau administrative. Favoritismul nu se confunda cu preferinta pe baza de competente demonstrate (de exemplu, cazuri de angajare pe motive de competenta deosebita sau de excelenta profesionala recunoscute de catre comunitatea specialistilor in domeniu).

Toate aceste cazuri vor fi sanctionate de la avertisment pana la eliminarea din universitate.

Acceptarea de cadouri simbolice de catre personalul universitar este legitima doar atunci cand este evident ca nu este de natura sa influenteze direct sau indirect procesul educational, de evaluare, de angajare, sau de promovare.

UMK asigura recunoasterea, cultivarea si recompensarea meritelor personale si colective care conduc la implinirea menirii sale institutionale. Printre acestea se numara dedicarea fata de profesie si studiu, fata de institutie si membrii comunitatii academice, creativitatea si talentul, eficienta si performata.

In cazul cadrelor didactice, meritul se stabileste de obicei dupa: calitatea cursurilor, seminariilor, a activitatii de indrumare a studentilor, publicatiilor stiintifice, castigarii de granturi de dezvoltare si cercetare individuala si institutionala, evaluarea facuta de catre studenti, implicarea in dezvoltarea facultatii, a programului de studiu, al domeniului propriu, in rezolvarea problemelor studentilor, in atitudinea fata de progresul personal, in prestigiul adus institutiei si specialitatii in care lucreaza, in implicarea in cresterea cunoasterii si democratizarii in societate etc.

In cazul studentilor, meritul se stabileste in contextul unor criterii de evaluare a performantelor la cursuri, seminarelor si laboratoare, la concursuri profesionale, la licente si disertatii, in implicarea in viata asociativa, actiuni civice etc.

Pentru conducere, criteriile se refera mai ales la managementul eficient al resurselor, crearea si mentinerea standardelor profesionale si morale ridicate in institutie.

Responsabilitatea fata de standardele de evaluare a meritului si de aplicare revine conducerii catedrelor si consiliilor facultatilor si departamentelor, rectoratelor.

Orice evaluare a meritului dupa alte criterii decat dupa standardele profesionale si morale este viciata.

Consiliile de etica intervin mai ales atunci cand aceste structuri nu asigura aplicarea principiului meritului in proiectarea si evaluarea activitatii universitare, si propun sau acorda sanctiuni, inclusiv conducerii.

Principiul profesionalismului este incurajat in mediul academic in vederea cresterii competitivitatii si a prestigiului calitatii stiintifice si educationale si a cercetarii.

Profesionalismul este dat de: competenta in exercitarea profesiei, prestigiul prin dedicarea fata de cariera academica, increderea studentilor in autoritatea intelectuala si morala a cadrului didactic, solidaritatea colegiala cu cei care respecta standardele morale si de profesionalism din universitate. UMK se angajeaza sa cultive un mediu propice pentru cercetare si competitivitate. In acest scop, vor fi promovate programe academice la standarde inalte, capabile sa conduca la evolutia cunoasterii, la formarea specialistilor competitivi si la cresterea prestigiului in cercetare. Vor fi incurajate si recompensate orientarea spre calitate stiintifica, pedagogica, in mod deosebit spre excelenta, a profesorilor, cercetatorilor, studentilor si cea a programelor de studii si cercetare.

UMK apara dreptul la proprietate intelectuala.

Beneficiile si recompensele vor fi acordate celor care se afla la originea proprietatii intelectuale. Toti cei care au participat la diferite stadii ale cercetarii ale carei rezultate devin publice trebuie mentionati, in spiritul onestitatii profesionale, al recunoasterii si recunostintei.

Este interzisa orice forma de fraudă intelectuala: plagiatul total sau partial, copiatul in cadrul examenelor sau concursurilor, "fabricarea" rezultatelor cercetarilor, substituirea lucrarilor sau a identitatii persoanelor examinate, preluarea lucrarilor de la colegi sau profesori, ca si tentativele de corupere spre fraudă.

UMK respecta principiul transparentei tuturor categoriilor de informatii care intereseaza membrii comunitatii universitare, potentialii candidati, absolventii, institutiile cu care colaboreaza si publicul larg, asigurand o informare consistenta si corecta. Prin aceasta facilitam egalitatea de sanse in competitie si asiguram accesul echitabil la resursele universitare. UMK interzice ascunderea, falsificarea sau denaturarea informatiilor la care au dreptul membrii sai si publicul larg.

Principiul responsabilitatii personale, profesionale si sociale impune evitarea comportamentelor de natura a provoca prejudicii morale sau materiale unei persoane sau unei institutii, in scopul mentinerii unui climat adecvat mediului academic. Responsabilitatea se manifesta fata de

studenti, fata de subordonati, de angajati; ca responsabilitate colegiala si fata de persoanele si institutiile cu care universitatea are relatii, precum si fata de comunitatea locala.

UMK isi incurajeaza membrii sa se distinga prin activism si prin implicare in problemele profesionale si publice, prin colegialitate si cetatenie responsabila. Programele si activitatile universitare vor fi orientate catre nevoile societatii Atunci cand membrii sai reprezinta public UMK, trebuie sa respecte standardele etice si profesionale.

Membrilor UMK le este garantat dreptul de a critica public, intemeiat si argumentat, incalcarile standardelor profesionale si de calitate, ale drepturilor membrilor comunitatii universitare si ale colaboratorilor.

Nu sunt permise si vor fi sanctionate: dezinformarea, calomnierea, denigrarea publica a programelor si persoanelor din institutie de catre membrii propriei comunitati.

UMK promoveaza existenta unei comunitati academice si rezidentiale in cadrul careia este respectata demnitatea fiecaruia intr-un climat liber de orice manifestare si forma de hartuire, exploatare, umilire, dispret, amenintare sau intimidare. UMK adera la valoarea tolerantei fata de diferentele intre oameni, intre opinii, credinte si preferinte intelectuale. Sunt interzise manifestari misogine, rasiste, sovine, xenofobe si hartuirea sexuala.

Atitudinile critice, dezacordul fata de valorile sau actiunile unei persoane sau grup, care nu sunt insotite de comportamente care pot fi considerate agresive sau insultatoare, in sensul definit de etica universitara, sunt acceptate si incurajate in scopul progresului in intelegere, cunoastere si dezvoltare.

Actiunile care creeaza un climat de intimidare, teama si ostilitate sunt considerate ofensatoare pentru orice persoana.

Hartuirea reprezinta comportamentul degradant, intimidant sau umilitor care urmareste sau conduce la afectarea grava a capacitatii unei persoane de a-si desfasura in mod firesc activitatile profesionale si de studiu, sau de a-si exercita drepturile. Hartuirea consta, de regula, intr-un comportament repetat (amenintari fizice si verbale, critici umilitoare, avansuri sexuale etc.), dar poate consta si din acte singulare, atunci cand acestea au o natura agresiva. Avand in vedere faptul ca multe dintre actiunile de hartuire (de ex. urmariri, telefoane insistente) au loc in afara universitatii, faptul ca acestea nu au avut loc in spatiul universitar nu poate constitui un motiv pentru care s-ar situa in afara prevederilor prezentului Cod de etica.

Atunci cand este exercitata de catre persoane cu functii ierarhic superioare victimei, atunci cand

este exercitata de profesori asupra studentilor, sau de evaluatori asupra persoanelor evaluate, hartuirea presupune abuzul de putere, care constituie o circumstanta agravanta.

Una dintre formele frecvente de hartuire este hartuirea sexuala, care se manifesta prin avansuri sexuale nedorite, cerere de favoruri sexuale, si alte manifestari verbale sau fizice de natura sexuala prin care se conditioneaza instruirea, evaluarea, angajarea, promovarea sau participarea la activitatea universitara.

Fiecare membru al comunitatii trebuie aiba cunostinta de faptul ca in cadrul UMK acest tip de comportament - hartuirea sexuala -, este interzis cu desavarsire, atat de lege cat si de normele universitare.

Comportamentele sexiste si expresiile misogine repetate si ostentative sunt, la randul lor, forme de hartuire, intrucat ele afecteaza mediul in care traieste victima, o ofenseaza, o insulta si o intimideaza.

Este necesar ca persoanele afectate de manifestarile de hartuire sexuala sa fie incurajate sa reclame aceste cazuri. Comisia de etica va solutiona, in mod absolut confidential, aceste plangeri, in colaborare cu un specialist, si va pastra un dosar al faptelor pentru a putea verifica eventuala repetare din partea aceleiasi persoane.

UMK va sanctiona, in functie de gravitate, comportamentele care contravin normelor sale.

UMK considera dezirabile bunavointa si grija. Aplicarea acestui principiu nu trebuie folosita inasa ca pretext pentru partiniri.

Membrii comunitatii UMK trebuie sa-si manifeste solidaritatea si sprijinul fata de cei care trec prin situatii in care au nevoie de sprijin moral si material. De asemenea, in baza acestui principiu, UMK incurajeaza aprecierea si recunostinta fata de cei merituosi, empatia, compasiunea si sprijinul fata de cei aflati in nevoie, amabilitatea, politetea, altruismul, intelegerea fata de toti membrii comunitatii academice. Toti membrii UMK trebuie sa fie descurajate si socotite indezirabile comportamentele care denota invidie, cinism, vanitate, lipsa de amabilitate, dezinteres.

(1) Acest Cod devine operant numai daca este insotit de Statutul Comisiei de Etica.

(2) Codul de etica si aplicarea sa nu exclud si nu inlocuiesc drepturile si obligatiile legale care revin membrilor UMK.

(3) Codul de etica al UMK este unul institutional. Nu se poate substitui codurilor pentru cercetarea stiintifica de profil si nici nu le suplineste pe acestea.

Aprobat de Senatul Universitatii „Mihail
Kogalniceanu” din Iasi la data de 29 martie 2006.

R E C T O R

Prof.dr. Genoveva VRABIE